

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCI.

ABONAMENTUL:

Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 2-50.
Pentru România 15 lei pe an.

INSERTIUNILE:

să socotesc după tarifă, cu prețurile
cele mai moderate.

Abonamentele și insertiunile să plătesc totdeauna înainte.

Copiii nostri.

II.

Sănătatea copiilor.

»Sănătate, sănătate,
Că-i mai bună decât toate«.
(Înțelepciunea poporului.)

~~Creșterea copiilor așa~~ după cum să face astăzi în casele sâtenilor — da și în a domnilor nostri e plină de greșeli. »Trebuie multă ucenicie — spune un învățat — până să faci o cismă, să clădești o casă, să conduci o locomotivă. Oare creșterea unei ființe omenești să fie mai ușoară, încât ori cine să o poată face fără nici o învățătură?«

Să vede, că lumea așa bănuiește, de aceea nici nu-și bat capul de a cunoaște legile cele mai de lipsă pe cari trebuie să le urmeze în creșterea copiilor.

»Dacă vrem să ne creștem copiii cuviincios, e neapărat de lipsă să cunoaștem regulile și adevărurile, ce trebuiesc urmate« — zice același învățat.

Și natura are poruncile sale, după cari omul trebuie să-și îndrepte pașii săi în creșterea copiilor. Călcarea acelor porunci și neascultarea totdeauna să răsbună cumplit.

Pe scurt vom vorbi în cele ce urmează, despre regulile ce trebuie urmate la îngrijirea sănătății copiilor noștri, și totdeodată și despre călcările acelor legi și urmarea acelei călcări.

»Creșterea copiilor să începe încă înainte de naștere cu nouă luni« — e vorba unui om înțelept.

Și plecând dela acest adevăr și noi vom vorbi despre creșterea și îngrijirea copiilor înainte de naștere și după naștere.

1. Înainte de naștere.

Mai bine sănătos și sărac, decât bolnav și bogat e adevăr, pe care nimenea nu cearcă, căci nu poate să desmintă. Și de aceea părinții întâiași-dată au datorință de a să îngriji de sănătatea copiilor și numai după aceea la agomisirea averii pe seama lor. Căci însași sănătatea e o prețioasă bogăție.

»Omul știe prețul sănătatea numai după-ce o pierde« — zice o vorbă românească. Și-i drept. Cu sănătatea cei mai mulți oameni fac, ca și cu banii. De-accea-i zicala, că »leagă sacul până-i plin« să potrivește și la sănătate, ca și la avere. Și pe una și pe alta cumpătul o susține. Și învățătura bună a dat, cel ce-a zis: »Grijeșteți sănătatea până o ai, căci odată pierdută numai cu mare greutate o vei mai putea dobândi.«

Am spus acestea, căci e de mare însămnătate, ca părinții să-și păstreze sănătatea. Părinții cari nu-și grijesc sănătatea, nu păcătuiesc numai contra lor înșile, ci și contra copiilor. *Căci numai din părinți sănătoși să nasc copiii sănătoși.* După cum din grâu sănătos și frumos va răsări tot astfel de grâu, din cel cu tăciune însă, tot grâu cu tăciune va răsări.

Așa dacă cea dintâi îngrijire de sănătatea copiilor e îngrijirea de sănătatea noastră.

Nu va fi de prisos a arăta aici în câteva vorbe cum să păcătuiește contra sănătății noastre, și prin aceasta contra sănătății copiilor nostri. Doftorii învățați au dovedit, că sunt o mulțime de boale — și mai ales boalele de sânge cari să moștenesc din tată și fiu până pe la a șasea sau a șaptea-opta. Intre acestea să numără mai ales oftica sau boala uscată, care provine din aerul stricat mai cu seamă și să lățește prin scuipatul pe jos mai tare.

De aceea țara să întrijește ea în locuri publice să așeze anumite vase în care oamenii să scuipe și în chipul acesta să împedecă lățirea acestei boale înfricoșate care seceră viața a acelei mai mari părți de oameni.

Tot între boalele, cari să lătesc prin moștenire să numără și boalele, ce-și au obșia în beție. Când copiii nostri

moștenesc aceste boale venite din beție, atunci noi suntem vinovați.

Pentru o astfel de moștenire, răsplata fiilor noștri va fi nu binecuvântarea amintirii noastre, ci blăstămul.

De aceea cel-ce să căsătorește are cea mai sfântă datorință de a să feră de ori-ce fapte, cari ar putea avea urmări atât de primejdioase asupra copiilor săi.

Ar fi mult despus în privința aceasta, dar' toate, toate le putem cuprinde în câteva vorbe: Așa dacă cea dintâiu datorie ce avem, e a ne îngriji de sănătatea noastră căci prin aceasta ne îngrijim și de sănătatea copiilor noștri.

Iar' acum în ceea ce privește deadreptul sănătatea copilului, cum am zis mai înainte, îngrijirile să încep deja cu nouă luni înainte de naștere.

Aceste îngrijiri cad toate în sarcina mamei. Bărbatului îi rămâne numai datorința de a înlezni aceste îngrijiri.

Și sunt multe datorințele ce le are mama față de copil în aceasta vreme. Din mulțimea acestor datorii isvorește iubirea cea mare a mamei față de copil și a copilului față de mamă, și aceasta e cea mai sfântă iubire. Și pentru femeie

Cea mai frumoasă vorbă 'n lume

Cel mai iubit, mai dulce nume

E mamă.

Iar pentru copil

Sub soare nu-i nici un cuvânt

Atât de-adânc, atât de sfânt

Ca mamă.

Dar' numai atunci, când mama va fi cu adevărat îngerul peritor al copilului.

Un trai bun, liniștit și cumpătat va trebui să ducă mama în acest timp. Reținerea dela lucruri grele, dela ridicături și mai ales nefolosirea beuturilor spirtuoase sunt poruncile cari trebuiesc urmate. Greșesc foarte mult acelea femei, cari în timpul acesta ascultă sfaturile babelor nepricepute.

Acestea ar fi datorințele ce le are o femeie, care voiește să fie vrednică de numele de mamă.

Dar' să fac și păcate în privința aceasta, unele întru știință altele întru neștiință.

Beuturile folosite ca leac în scurt timp sunt otravă pentru copil. Sănătatea trupească și sufletească a copilului suferă mult în urma beuturilor.

Spaima și inchipuirile au urmări stricătioase pentru copii. Mulți copii diformi, pociți să nasc din cauza inchipuirii femeii însărcinate. Inchipuirea întipărește pe trupul copilului semnul floarii ce a luat-o mama însărcinată.

Mâncare mai bună și mai multă e de lipsă pentru femeie în acest timp, căci nu mănâncă numai pentru ea ci și pentru copilul ei. Și în privința aceasta mică păcătuec femeile noastre. Dar' acestea sunt greșeli, cari le fac femeile în neștiință.

Cu atât mai rele sunt greșelile, păcatele făcut contra sănătății copilului cu știința și cu voința.

Intre acestea să numără mai ales încercările, ce fac unele femei fără inimă, de a să scăpa de rodul pântecului său, prin fel de fel de mijloace. Acestea sunt păcate mai mari decât ori care altele. Căci ca crimă poate fi mai mare, decât uciderea nevinovatului copil, de a cărui zămislire însași ucigașa e vinovată.

Copiii, cari scapă totuși cu viață din aceste încercări, sunt apoi cei mai nefericiți oameni, cari au tot dreptul de a blăstăma pe cel-ce i-a dat viața.

Ferirea de aceste păcate și îngrijirea cea mai mare ce trebuie avută, pentru ca copilul să vie sănătos și voinic pe lume ar fi pe scurt datoria părinților față de sănătatea copiilor înainte de naștere.

Vom vorbi altădată despre îngrijirile ce trebuie să avem de copii după naștere.

Octavian Bude.

RASELE ANIMALELOR.

Sub cuvântul rasă înțelegem o grupă de animale dintr'un soiu care prin însușirea lor din afară și din lăuntru ușor să pot deosebi de altă grupă de același soiu.

De aci vine deosebirea ce o facem și o vedem la vaci, boi și cai, pe cum și la oi și pește tot la toate animalele.

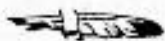
Rasele acestea s'au format cu încetul și treptat, după cum vitele au trăit la munte ori la șes, într'o climă caldă sau rece, după oameni și împrejurări, dacă le-a folosit la muncă, prăsilă sau pentru lapte și lână.

Altele s'au format dela sine prin puterea naturei, acestea să numesc rase naturale sau primitive.

Lăsăm aici chipul unei rase de oi, a unui berbec frumos, numit »Merinos« de rasă fanceză, din turma dlui proprietar I. v. Nathusius din Hundisburg, Provincia Sachsonă. Această rasă să deosebește cu totul de soiul oilor noastre. Este cu mult mai bine dezvoltat, mai frumos și cu o lână creată și prețioasă dar' și mai scump de cât rasele cea mai bună a oilor noastre numite »Țigăie«.

Cei ce doresc a-și procura de prăsilă, astfel de rasă cum e chipul nostru, au a să adresa numitului proprietar pentru informațiuni amănunțite.

Să prăsim vite.

Timpu din urmă impune economilor noștri mari și mici, necesitatea de a prăsi și crește vite în măsură și pe o scară cât mai întinsă. Această necesitate să motivează deajuns prin faptul următor: venitul cel mai mare și totodată și cel mai sigur, într'o economie bine alcătuită, îl aduce *prăsirea și creșterea vitelor*. Economia câmpului aici în Ungaria, cam de două decenii încoace întâmpină mari greutăți, considerând pe deoparte concurența ce ni-să face din partea statelor vecine, pe de altă parte este cea americană, care face să scadă mult prețul bucatelor noastre-duse fiind pe piețele orașelor.

Presupunând, că cutare an agricol a fost slab — ceea ce ușor și adeseori să întâmplă — atunci economul abia își scoate cheltuielile avute cu cultura bucatelor, ear' dacă să mai și scumpesc, nu prea are ce vinde fiind necesitat ași păstra atâtea câte îi reclamă trebuințele casnice. Economii practici au putut vedea din propria lor experiență, că o vită bună, grasă și frumoasă dusă în târg, ajunge la prețul dorit al vânzătorului. S'a constatat, că prețul și valoarea vitelor nu este expus la atâta schimbare ca cum este de pildă prețul bucatelor.

Astfel stând lucrul, cred că nu va fi superfluu a atrage luarea aminte a economilor noștri asupra unor lucruri mai de căpetenie cu privire la prăsirea și creșterea vitelor. Economul bun înainte de a să apuca de creșterea unui soi de vite, trebuie mai întâiu să studieze împrejurările locale în care să află și unde trăește — observând dacă cutare soi de vite pe care are de gând să și-le aleagă pentru prăsilă, poate prospera bine în acel ținut sau nu? După-ce este odată în curat cu alegerea soiului (neamului, speciei), apoi trebuie să facă alegerea vitelor de prăsilă: tauri și vaci sau iepe și armăsari, pentru-că precum sunt vitele de prăsilă, așa vor fi și următorii acestora, vorba românului să adeverește și aici »*sameni vânt, seceri furtună*«.

Economul, la alegerea vitelor de prăsilă deasemenea trebuie să fie cu multă băgare de seamă și la starea lor sanitară, să se ferească a prăsi vite de acelea cari ar avea

vre-o scădere, pe care ar putea-o moșteni și următorii aceluia, să recere mai departe ca trupul, picioarele, coarnele precum și celelalte membre să fie bine *proporționate* așa încât să placă ochiului.

Nu este nici decât în interesul economului a ținea vite de prăsilă, cari au anumite scăderi ce să văd, cum ar fi de exemplu cele corcite (slabe) sau cari au picioare strâmbe, capete prea mari, coarne rău formate, cari împung ș. a. căci aceste însușiri rele mai totdeauna le moștenesc și următorii lor. Pentru locuitorii dela șes să recomandă cu căldură — vorbind de vaci — vacile roșii numite *elvețiene*, cari au însușirea particulară, că sunt foarte mâncăcioase, susținându-se cu înlesnire între ori-ce împrejurări, ear' pentru locuitorii din ținuturile mai deluroase și muntoase sunt mai bune *rassa albă* de vaci.

Economul prevăzător să va îngriji și de nutrețul de lipsă pentru susținerea vitelor sale în timpul de peste iarnă, precum și un pășunat bun peste vară. Pentru-că fără aceste recerințe, el nu va isbuti a face nici o ispravă cum să cade și atunci cheltuiala făcută cu procurarea vitelor de prăsilă de soiul bun — va fi zadarnică. Cei cari să ocupă cu economia știu și aceea, că cu niște vite, cari să țin bine, adică, cari nu prea aleg nutrețul, economul are mai puțină cheltuială, ca cu niște vite de un soiul mai rău, cari pretind nutrețuri mai bune — sunt mai alegătoare în mâncări — și totuși nu le folosește după cum s'ar conveni.

Vaci bune de lapte putem nădăjdui, că vom avea atunci, când și *părinții* lor — taurii și vacile din cari să trag — au avut mume bune de lapte. De însemnătate este și timpul când să gonesc vacile sau să mânzesc iepele, ce le ținem în economie, de oare ce și timpul are o înrâurință destul de însemnată asupra creșterii și dezvoltării trupesti a nou născuților. Să știe că de obicei în timpul primăverii să fac *împărecherile*, în care timp economul trebuie să se acomodeze cu mijloacele de întreținere și nutrire, ca vitele lui de prăsilă să fie apte de împărechere în acest timp. Partea bărbătească — taurii — cari în timpul acela servesc spre acel scop, să fie examinați din partea unei comisiuni economice și provăzuți cu atestat

oficios, că în adevăr sunt apți de producțiune. În timpurile mai vechi, în economie să îngăduiau tot felul de vite tătâne (tauri) fără de nici o controlă și ca atari nu aveau însușirile recerute, dar' acum a trecut acel timp. Urmărilor acelor stări din trecut să mai pot vedea pe alocurea până în ziua de astăzi, de oare-ce soiul vitelor a decăzut mult. După-ce economii nostri vor cunoaște pe deplin însemnătatea și rodul ce îl au vitele în economie, vor ajunge la adevărul, că *prăsierea și creșterea de vite* sunt un razim și un stâlp puternic al existenței lor, cari îi ridică la avere și bunăstare.

N. Hamsea.

Fasolea gigantică și cultura ei.

Nu de mulți ani s'a adus la noi în țară un fel de fasole din America cărei i-să zice *gigantică pentru că face tecile de aproape un metru*.

Foarte puține persoane au cultivat-o mai la început, fie din neîncredere în cele spuse de vânzători, fie din cauza scumpetei, căci costa un leu o teacă sau 10—15 boabe.

Cine o avea o ținea numai de frumsețe în grădină și ca ceva ne mai văzut. În prezent aceea fasole să caută foarte mult pentru sămânță, fiind-că s'a dovedit, că deosebit de frumsețea și curiozitatea ce prezintă, mai este și una din cele mai plăcută gătită teci verzi în ori ce fel, și acuma deși primul vânzător îi ține același preț, însă să poate găsi cu mult mai ieftină în alte părți (la cei care au cultivat-o de mai mulți ani și au înmulțit-o).

Gigantica, dă rod foarte mult, și ține din Iunie, până dă bruma de nu este stricată de vre-o secetă prea mare, și nu i-s'a dat apă în acel caz; pe ea nu o atacă mana ca pe celelalte soiuri de fasole și rabdă la secetă mai mult ca ori care (ține la secetă aproape ca Soya).

Tecile ei nu au ațe de loc nici când sunt bătrâne și pentru că să găsească în tot timpul verei și toamna până târziu când celelalte sunt de mult trecute, să vând scumpe în piață, de să află cultivatorul în apropiere de un oraș, și de are de prisos. — Din 10—20 teci să face o mân-

care, ele sunt foarte fragede și pline de suc, ferb de îndată ce clocotește apa peste ele; deci o mare economie de timp la cules, la curățit, și la fiert.

Pentru-că are un bun gust particular, i-să mai zice și fasole sparanghel, căci să poate găti și în felul sparangelului (un zarzavat de primăvară foarte scump și mult căutat).

Conservată în saramură pentru iarnă ține mai bine ca ori care soi, și este cea mai bună; gătită ca boabe nu este de recomandat, căci fiindu-i boabele negre, dă cioarbă urâtă.

Pentru gigantică, pământul nostru este bun și el să pregătește ca și pentru fasolea obicnuită, cu deosebire că arătura să se facă cât să poate de adâncă ca rădăciniile ei să poată merge în afund cu înlesnire; când să cultivă în mic să adâncesc numai cuiburile cu sapa ori cosmaua.

Să samănă cu 10—15 zile mai târziu ca fasolea noastră, fiind mai simțitoare la trig; în cuib să pun numai 2—3 boabe și la un metru depărtare în ori ce parte; să sapă pentru prima dată când a crescut ca 7—8 c. m. și i-să pun pari bunicei (căci bine îngrijită ajunge până la 5 m. lungime) iar a doua și a treia sapă i-să dă când va cere trebuința. — Să nu să samene pe locuri umbrite, cum: printre pomi, pe lângă garduri sau ziduri dosnice, căci nu ar da rezultate bune.

Această fasole fiind de mare folos omului, ar trebui ca în scurt timp să se găsească pe la toți.

*Ilie Dumitrana,
Malu-mare, Dolj (România).*

Serate de-ale meseriașilor români.

Joi în 31 Ianuarie n. c., »Reuniunea sodalilor români din Sibiu» și-a reînceput ședințele sale literare lunare pentru anul 1907. Această primă ședință să poate privi de bun augur pentru ședințele ulterioare, atât în ce privește mulțimea participanților, prezenți erau ceva sub 150, cât și cu privirea la varietatea și frumseța programului.

Prezidentul nostru Tordășianu, încântat de roadele os-

tenelelor sale și ale tuturor împreună muncitorilor, închinată binelui obștesc, ne bineventează la această primă ședință și apoi ne pune în vedere, cum Reuniunea meseriașilor noștri în luna Decembrie 1906 a îndeplinit un mare act de pietate și de iubire față de deaproapele nostru lipsit. Vorba este de adunarea și împărțirea darurilor de Crăciun între săracii noștri. Săracii pentru săraci, zice d-nsa, și cât de bine să potrivește pentru noi cei săraci, de a ne îngriji de cei mai săraci ca noi.

Popoară mai înaintate și mai cruțate de vitregitatea timpurilor de cât noi, să îngrijesc prin anume așezăminte, prin așa zisele »Reuniunii de ajutorare a săracilor«, de soartea celor mai scăpătați, de frații și surorile lor, făcându-le mai ales la sărbătorile mari, când cei cu belșug, scutiți de grijile neajunsurilor, petrec în îndestulare și veselie, și când cei săraci simțesc mai tare și mai cu durere lipsa, ca și aceștia cel puțin în aceste zile mari, să binecuvinte pe Părintele ceresc, pe Ocrotitorul a toate.

În lipsa de un asemenea așezământ la noi, Reuniunea noastră, cu câțiva ani înainte de aceasta, a luat asuprași această și grea, dar' și de Dumnezeu și de oameni binecuvântată sarcină a împărțirii de daruri între săracii noștri. Sprijinită în aceasta nobilă nisuință de obștea noastră, Reuniunea în câteva săptămâni face aceea ce alții fac în cursul a câte unui an întreg. În preajma sfințelor sărbători ale Nașterii Mântuitorului, localul nostru prefăcutu-sa într'un mare magazin de bogății, menite să încălzească inimile și corpul a sute de săraci, bătrâni și tineri, bărbați și femei copii și copile. Priveliște tristă dureroasă pentru împărțitori și dăruitori și priveliște veselă pentru săraci, procuru actul împărțirii darurilor. Bătrâni și bătrâne gârbovite, sprijinite de hățul cerșitoriei, orfani și orfane, copiii de școală și elevi meseriași lipsiți de sinul cald al părinților, își dau întâlnire la aceasta sărbătoare a săracilor în localurile primitive ale Reuniunii noastre. Numărul darurilor adunate e mare, dar' e mare și prețul ce l pune săracul miluit pe hănița călduroasă, pe încălțăminte, pe albitura, pe cozonacii, ce i-să îmbie cu dragă inimă. Împărțșiți au fost cu diferite lucruri peste 200 săraci, iar un număr înșămnat de învățăcei meseriași și de școlari părtași s'au făcut de câte o îmbrăcăminte complectă

noaă, anume confecționată de măestrii noștri croitori și pantofari.

Prezidentul Tordășianu, relatând despre aceasta cere dela cei împărțâșiți a fi cu iubire și cu recunoștință față de binefăcătorii lor și îndeosebi față de Reuniunea meserieșilor, care nu dă nici când uitării pe cei vrednici de miluire, și adresându-să în deosebi învățăceilor meseriași, le cere să fie cu rscultare de măiestrii și de învățătorii lor, să cerceteze orele de catechizație și biserica, să fie cruțători și sirguincioși, ca apoi ajungând și ei la agonisire și bunăstare, să fie și ei ocrotitorii celer mai săraci ca ei.

După cetirea prin notarul Duca a protocoalelor ședințelor administrative, din cari am aflat cu bucurie cum societatea »Transilvania« din South Sharen, Pa. (America), aducându-și aminte și de noi, prin statutele sale a stabilit că la caz de disolvare întreagă averea ei trece în posesiunea Reuniunii sodalilor români din Sibiiu și cum Reuniunea, cu scop de a crea din Sibiiu un centu al meseriașilor, de unde să se poată trimite în toate centrele noastre buni și destoinici meseriași, a apelat la băncile noastre de a să înscrie de membri pe viață respective fundatori ai ei.

Intrați în însași ședința literară, mititica școlăriță Maria Citirigă, ne-a predat frumușel poezia »Școlarul și abecedarul«, sodalul faur Nic. Costea a produs bună dispoziție cu »Ce vânat mâncațiaș ochii« de Speranță și făcea și mai bun efect dacă era ceva mai puțin grăbit la predare; sodalul pantofar Ioan Miga, destoinic la citeră, ce și-a confecționat-o, ne-a încântat cu câteva arii, executate cu multă precisiune; drăguță a fost școlărița Mărioara Simtion cu poezia »Mama mea«, preată cu mult simț; potrivită a fost timpului și împrejurărilor în cari ne găsim bucata »Românul în America« de Greavu, predată la înțeles, de sod. pantofar Iuliu Câmpian, care, în urma aplauzelor, ne-a predat și »Fluerul săcuiului«; învățacelul lăcătuș Ilariu Boia, în posesiunea unui limbagiu frumos și cu bun accent la pronunță, ne-a prodat cu eroism și multă mândrie pe »Trimbițașul« de Alexandri; multă desteritate a dovedit sodalul lăcătuș Ioan Pop cu instrumentul sârbesc numit »tamburina«,

far Vasile Dumitriu ne-a predat cu mult sentiment și do-la care a executat frumos mai multe arii; sodalul panto-vedind multă pătrundere poezia »Intreabă-te« de Vlăhuță și mai apoi poezia »Amintire«; sod. pantofar Alexandru Boza a stărnit mult ris cu »Stânina Sasului« de I. Berescu; sod. Miga ne-a mai declerat cu câteva arii la citeră, de tot mititica Minodora Citirigă cu poezia »Copila și fluture-lul«, sod. lăcătuș I. Pop a mai luat la mână tamburina, ear la fine sodalul măsar Laurențiu Boldor ne-a predat nu să poate mai cu simțire și pricepere poesia »Dormi în pace« ear' la fine câteva șodomăanii stărniitoare de ris și de veselie.

Intre participanți să găsia un mare număr de măestri cu întreagă familia, apoi membrul ajutător dl Sociu, dșoara Genița Derlean și dna Eugenia Tordășianu. La fine s'a sor-tat 15 cărticele folositoare, ear prezidentul Tordășianu, mulțămind lui D-zeu, că ne-a ajutat de am întrat în un nou an de muncă, ne invită la ședința din Februarie.

»Invingătorul«.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noua rânduială în pescuitul pe Dunărea de jos.

„Controla“ din Timișoara a primit — spre publicare — din partea ministeriului prezidențial, următorul comunicat:

Conv-ențiunea în privința pescuitului dintre noi și Ro-mânia a întrat în vigoare. În urma acestui fapt în relațiu-nile de pescuit pe Dunărea de jos s'au produs schimbări mari, pe cari publicul interesat, cu deosebire pescarii, tre-bue să le cunoască de cu vreme. De azi încolo a încetat puterea ordinațiunei date de ministrul de agricultură care dispune suspendarea prohibițiunilor de pescuit în locurile unde Dunărea formează hotarul țării. De aci înainte, dela 10 Aprilie până la 15 Iunie, adecă în timpul când peștii își depun ouăle (icrele), este oprită prinderea vizei, moru-nului, nisetrului, cegei, somnului, șalăului, crapului, linului, pastrungei și racului. Să înțelege de sine, că toate acele măsuri prevăzute în legile noastre asupra pescuitului, cari au de scop apărarea peștelui, vor fi aplicate cu cea mai mare asprime. Aceasta însemnează, că ordinațiunea Nr. 5000 din anul 1889 referitoare la executarea legii pescui-

tului, va fi aplicată în întregul ei și pe porțiunea Dunărei care formează hotarul dela miază-zi al țării. Țara așteaptă dela pescarii de pe Dunărea de jos, ca dela cetățenii unui stat civilizată, că vor înlesni, cu respectul lor față de legi, aplicarea acestei măsuri din legea pescuitului atât de însemnată din punctul de vedere economic. Acelaș lucru suntem în drept a-l aștepta dela cetățenii țărilor învecinate cu cari am încheiat contract. De fapt avem deja încheiat și cu Sârbia contract pentru pescuit, dar' mai sunt de îndeplinit unele formalități de drept public pentuca contractul să aibă putere de lege. Deoarece Croația își are deja legea pescuitului, pescuitul pe Drava să poate privi pe deplin reglementat.

Știri de tot felul.

Pentru gimnaziul din Brad au mai dăruit sume mai mari: »Ardeleana« din Orăștie 20.000 cor., »Murășanul« din M. Radna 200 cor., »Cordiana« din Fofeldea 200 cor.

O deciziune meritorică în privința drumurilor de câmp. Ministrul reg. ung. de agricultură din incidentul unui caz concret a declarat, că drumurile de câmp, ce conduc peste pământe private și s'au folosit timp mai îndelungat pentru comunicațiune, numai în cazul acela să pot închide, dacă: 1) din punct de vedere economic sau pentru comunicațiune nu sunt de lipsă; 2) dacă proprietarul pământului, pe care să află drumul, dovedește, că folosința acestui drum n'are alta bază legală decât numai învoirea lui sau a antecesorului său.

Al XXIII-lea târg de vite de prăsilă în Sibiu. Dl vicecomite al comitatului Sibiiu anunță, că acest târg subvenționat de stat și de comitatul Sibiiului, și împreunat cu distribuire de premii în bani și diplome de laudă, să va ținea în Sibiiu la 26 și 27 Martie n. a. c. S'ătuim pe agricultorii nostri să participe la acest târg. (»R. E.«)

Spesele expoziției din București. Ministrul român de domenii a trimis o adresă ministrului de finanțe, în care arată amănunțit sumele cheltuite de acest depar-

tament cu expoziția, până la lichidarea tuturor socotelilor. Aceasta sumă este de 5,800 000 lei. Dacă s'ar adăuga la aceasta sumă cheltuelile făcute și de celelalte departamente, de județe și de comune, aceasta sumă ar trece însă peste 12 milioane. Venitele expoziției au fost în total de un milion și jumătate.

O mamă, oare și-a aruncat copilul în gura lupilor. Zilele acestea o femeie, văduva lui Ioan Mihályi din comuna Sânt-Mihai, a pornit din Turda spre casă cu un copil de 4 ani în brațe. Ajungând în vârful dealului Epres, ce să află în apropierea statului, s'a întâlnit cu patru lupi. Biata femeie de spaima cea mare, își pierdu mințile și și-a aruncat copilul bolnav în gura fiarelor flămânde. Până fiarele sălbatice au sfâșiat copilul, nenorocita mamă a scăpat cu fuga din 'naintea lor. După-ce și a adus aminte femeia do copilaș, că l'a aruncat lupilor, ajunsă acasă s'a spânzurat în podul casei.

Cea mai mare recoltă de napi. Azi a trecut timpul, când economul a fost mulțămît, dacă napii s'au făcut în măsură îmbelșugată. Azi chiar și economul de rând știe, că nu cătimea dă napilor valoarea adevărată, ci trebuie luată în conziderare mai cu seamă valoarea alimentătoare a lor. Pentru a putea produce napi de valoare alimentătoare, e de lipsă, ca napii de sămânță să fie cel puțin de 4—8 kilograme și ca să fie examinați chimice în privința valorii lor alimentătoare. Azi nu există altă firmă, afară de *Eduard Mauhtner*, furnisor imp. și reg. din Budapesta, care vinde sămânță de napi crescută cu atâta îngrijire. Sămânța de napi afară de aceea e și împregnată, prin ceea-ce răsare mai de timpuriu și rezistă și insectelor. Să rocomandă deci a sămăna numai sămânța împregnată a lui Mauthner, semnată cu steauă, căci diferența mică în preț să restituie prin recolta mare și sigură.

Un tren prăbușit în rîu. O telegramă din Londra, anunță o mare nenorocire ce i-s'a întâmplat unui tren expres de călători din Pensilvania (America de Nord). Trenul care fugea cu o iuțeală de 90 kilometri pe oră, a sărit de odată de pe șine și a căzut de pe țărnul rîului Cowemengh, lângă Iohustown, dela 20 metri înălțime oprindu-să

numai în apele înghețate ale râului. Din cei 100 de călători 78 au fost răniți, dar' lucru minunat, nici unul nu a fost ucis. Lucrul e cu atât mai interesant cu cât vagoanele s'au răsturnat și s'au sfărâmat în cădere, timp în care s'au rostogolit de trei ori înainte de a ajunge să spargă coaja de gheață. Numai doi călători erau deștepți în momentul nenorocirii, lămpile erau stânse așa că numai când eși luna tre din nori, călătorii deșteptați fără veste putură înțelege toată adevărata primejdie prin cari trecuseră. În cădere, trenul a dărâmat stâlpii telegrafici și a rupt firele. Ajutoarele au sosit foarte târziu. În așteptare călătorii s'au refugiat în vagoanele mai puțin păgubite. Cauza nenorocirii pare a fi un șurub defectuos (stricat).

Luptă între Bulgari și Greci. Din Salonic vin știri, că o luptă violentă s'a produs pe lacul Enidgee între o bandă bulgară și greci. Perderile bulgare sunt de 32 oameni, iar cele rețești aproape tot atât de mari.

Derailare. În colțul alor două străzi din New-York a derailat (a sărit de pe șine) un tren electric, care era plin, cu lucrători ce să întorceau acasă dela lucru. Cauza a fost, că trenul a fost mânat cu mare iuteală, iar când a ajuns la curbătura colțului stradei cele 4 vagoane din urmă în cari erau cam la 150 lucrători s'au răsturnat și fiind târâte cale de 300 metrii au fost zdrobite de tot. Dintre lucrători au murit 22 inși, vre-o 50 au suferit rane periculoase, iar foarte mulți au fost mai ușor răniți. Medicii din spitalele din apropiere au alergat să dea ajutor celor nenorociți. Asemenea și poliția împedeca cu putere mulțimea care voia să constate indentitatea răniților și a morților.

Atentate. Să vestește din Petersburg, că poliția de acolo a fost încunostințată, că în 5 Martie v., adevă în ziua când să va deschide дума cea nouă să vor pune la cale o mulțime de atentate contra mai multor dignitari înalți.

Toa'e mamele să interesează de Emulsiunea lui Scott, care să recomandă acum mai de multe ori în foaia aceasta. — Acesta este un preparat renumit de uleiul de peste, pe carele îl iau copii cu predilecțiune și care le dă un ajutor urgent și sigur și e mai folositor decât uleiul de pește ordinar. Să capătă în toate farmaciile.

Nr. 19—1907 of. p.

Publicațiune.

Pentru edificarea bisericii gr.-ort. din Petreni, proto-presbiteratul Orăștiei, să excrie licitațiune minuendă pe ziua de Duminecă în 25 Febr. st. v. (10 Martie st. n.) 1907 la 11 oare a. m. care să va ținea în edificiul școlai.

Planul și preliminarul aprobat de Prea Venerabilul Conzistor Archidiececan cu Nr. 1045 Epit. din 3/16 Febr. 1907 și condițiunile să pot vedea la oficiul parochial.

Petreni, 10 Februarie 1907.

Dionisiu Bobeiu,
capelan.

Ioan Cristoi,
epitrop.

Nr. 137\1907. vidi: *Vasile Domșa* m. p., protopres.

Redactor responsabil: GEORGE SUCIU.

Emulsiunea lui Scott

este în calitatea ei egală, de oare-ce pentru preparare să întrebuițează ce este mai bun, ce să poate procura cu bani, măiestrie și îngrijire. Să prelucrează exclusiv numai din untură de pește norvegiană, cea mai fină. Emulsiunea lui Scott și celelalte părți sunt totdeauna de calitatea primă. Medicii o aprețiază foarte mult și o prescrie celor tineri ca și bătrâni ca mijloc excelent nutritor și înfărtor. Emulsiunea lui Scott are un efect mult mai mare, ca untura de pește obicnuită.

(594) 19—28

Semnul de garanță pentru veritabila Emulsiune a lui Scott e pescarul cu o știucă pe spate.

EMULSIUNEA lui SCOTT

Să capătă în toate farmaciile.

Prețul sticlei originale 2 cor. 50 fil.

TUSEA!

(597) Cine nu vrea s'o ia în samă păcătuște contra sănătății proprii! 10—24

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi”, sunt încercate și recomandate de toți medicii ca mijloc contra tusei, răgușelei, catarhului, flegmei și a catarhului cronic de grumazi.

5120 atestate dăvedesc împlinirea celor promise.

Pachetul de 20 și 40 bani să capătă la farmacia:

JOSEF GRAFFIUS
ORĂȘTIE (Szászváros).

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate să primesc la administrația revistei „Bunul Econom” în Orăștie.

George Suciuf